

PLATON'UN DEVLET KURGUSUNUN MODERN KAMU YÖNETİMİNE YANSIMALARI

Konur Alp DEMİR*

ÖZET

Devlet kurumsal kimlik sahibi bir yapılanma olarak varlığını toplumsal düzenin varlığına adanmıştır. Devletin bu gibi bir işlev ile anlamlandırılması için felsefi temellerine atıf yapmak gerekmektedir. Bu temelleri de Platon'un Devlet adlı eserinde bulmak mümkündür. Bu eser farklı pasajlardan meydana gelmiştir. Bu kapsamda ilgili eser felsefi tartışmalar içeren ve hem devleti hem devletin işletmecisi olan kamu yönetimi sistemini hem de devletin önemli bir unsuru olan toplumun varlıksal sorgulamasını yapan bir yönlendiricidir. Antik Çağ'ın henüz boş duran kâğıdında geleceğe yönelik çıkarımları içeren başlıkların Devlet adlı eser özelinde yazılması büyük bir felsefecinin satır aralarına gizlediği günümüz idealleridir. Bu eser geçmişten getirilen değerlerin geleceğe taşınması adına önem taşımaktadır. Bu sebepten dolayı bu eserin kurgusal analizinin modern kamu yönetimi ekseninde yapılması felsefi bir değerlerin yönetim ekseninde değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmanın temel amacı Devlet adlı eserin satır aralarında gizlenmiş geleceğe yönelik çıkarımları günümüz mantığı ile yorumlayarak uygulamaya yansıyan bilindiklerin gerçek kökeninin bu eser olduğunu vurgulamaktır.

Anahtar Kelimeler: Devlet, Kamu Yönetimi, Platon, Toplum, Yönetişim.

The Reflections of Plato's State Fiction on Modern Public Administration

ABSTRACT

The state is committed to the existence of the social order as a structure with a corporate identity. It is necessary to refer to the philosophical foundations of the State to make sense of such a function. It is also possible to find these foundations in his work titled State. This manuscript consists of different passages. In this context, the relevant manuscript is a guide that makes philosophical debates on the public administration system, which is both the state and the state's operator, and the existence of an important element of the state. It is the ideals of a contemporary philosopher hiding between the lines and the writing of the headings containing the implications for the future on the paper of the ancient age which is still empty. The fact that the headings, which contain the implications for the future in the ancient paper, are included in the book called State, are the ideals of the great philosopher hiding between the lines. This book is important for transporting the values from the past to the future. For this reason, the fictional analysis of this book on the axis of modern public administration makes it compulsory to evaluate a philosophical value in the administration axis. Therefore, the main purpose of this manuscript is to emphasize that the real origin of what is known to be reflected in the practice by interpreting the implications of the future, which are hidden between the lines of the State, with the logic of today.

Keywords: State, Public Administration, Plato, Society, Governance.

* Dr.Öğr.Üyesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, konuralpdemir@yahoo.com.tr

FLSF (Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi) *FLSF (Journal of Philosophy and Social Sciences)*
2019 Bahar, sayı: 27, ss. 203 - 219 *Spring 2019, issue: 27, pp.: 203 - 219*
Makalenin geliş tarihi: 01.12.2018 *Submission Date: 1 December 2018*
Makalenin kabul tarihi: 07.04.2019 *Approval Date: 7 April 2019*
Web: <http://flsfdergisi.com/> *ISSN 2618-5784*

Giriş

Devlet yapılanmasına bir anlam yüklemek veya bu yapılanmanın niteliğini açıklamak için girilen her çabanın temelinde “devletin ne olduğu, niçin ve nasıl geliştiği” ve sınırları içerisinde yaşayan hem halka hem de devlet görevlerine hangi faydaları sağladığının açıklanması ihtiyacı vardır¹. Bu sorulara cevap aramak geçmişte yapılan bir çaba olduğu gibi değişen yaşam şartlarının getirmiş olduğu yeni zorunluluklar karşısında günümüz için de sürdürülmesi gereken bir uğraşı gündeme getirmektedir.

Devlet adlı eserin Platon (M.Ö. 427-347) tarafından “Peloponnesos Savaşı”nın değerlendirilmesi sonucunda yazılmış olduğu bir gerçektir ancak ilgili eserin ortaya çıkmasındaki tek etki bu değildir. Çünkü eserin ortaya çıkmasında “diyalogun baş konuşmacısı olan Sokrates”in etkisi azımsanamayacak kadar büyüktür. Platon, ideal devlet kurgusunu tamamlayabilmek için Sokrates tarafından gündeme taşınan “adalet nedir” sorusuna ihtiyaç duymuştur. Bu ihtiyaçtan dolayı Platon öncelikle “adalet nedir” sorusuna cevap aramıştır. İkinci unsur olarak ise Platon, Atinalılar ile Spartalıların arasında geçen “Peloponnesos Savaşı”nın bir çözümlemesini yaparak devlet kavramına bir bakış açısı getirmeyi amaçlamıştır². Bununla birlikte açık bir biçimde ifade edilmesi gerekmektedir ki Platon’un zihin dünyasını besleyen düşüncelerin ne kadarının Sokrates tarafından güdülendiğini bilmek olanaksızdır. Çünkü Mevlana ve Şems örneğinde olduğu gibi Sokrates ve Platon birbirleri ile kaynaşmış, iki farklı beden ancak tek bir ruh olmuşlardır. Sonuç itibarıyla *Devlet* eserinin “babası Sokrates, anası Platon’dur” şeklinde bir çıkarım yapılabilir. Devlet eserinin yazılmasını tetikleyen üçüncü unsur ise Sokrates’in 275’e karşı 281 oy ile ölüme mâhkum edilmesi olmuştur³.

Gerçekte Platon’un varmak istediği sonuç ideal bir siyasal düzenin nasıl olması gerektiğiydi. Platon bir felsefeci yaklaşımı ile devlet yapılanmasını idealize etmiş ve bir devletin mutlak gerçekliğe nasıl ulaşabileceğini düşlemiştir. Bu düşün alt benliğinde yalnızca siyasal sistemin

¹ Neşet Toku, *Siyaset Felsefesine Giriş*, Kaknüs Yayınları, İstanbul, 2005, s. 20; Tuncay Ceylan, “Siyaset Felsefesinin Temel Problemlerinden Biri ve Birlikte Yaşamın Koşulu Olan Adalet (Platon)”, *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı: 14, 2006, ss. 159-176, s. 160-161.

² Nur Vergin, *Siyasetin Sosyolojisi Kavramlar, Tanımlar, Yaklaşımlar*, Doğan Kitap, İstanbul, 2013, s. 117-118.

³ Sabahattin Eyüpoğlu ve M. Ali Cimcoz, “Önsöz”, Platon, *Devlet*, (Çevirenler: Sabahattin Eyüboğlu, M. Ali Cimcoz), 20. Baskı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2010, ss. v-xix, s. x-xi.

oluşturulması isteğine değil, aynı zamanda devam ettirilebilir olması gerekliliğinden kaynaklanan endişe izlerine rastlamak mümkündür⁴.

Platon bir devletin nasıl en iyileştirilebileceği üzerine değerlendirmeler yapmıştır. Devlet olarak adlandırılan yapay oluşumun kim tarafından yönetileceği de Platon'un zihnini işgal eden ayrı bir tartışma konusudur. Platon'a göre devlet ahlak ile çerçevlenmiştir. Bu noktada, Platon, devletin gerçek bir kişiliğinin olamayacağına göre, devleti yönetinlerin ahlaklı kişilerden olması gerekliliği üzerine yoğunlaşmıştır. Platon'un zihninde "İdeal devlet nasıl olmalıdır?" sorusuna cevap aranmaktadır. Bunun için de var olan yerine var olması gerekenin peşine düşmüştür. Platon'a göre ideal devletin yöneticiliğinin filozof kral tarafından üstlenilmesi gerekmektedir. Bu sayede mutlak iyi devlet yönetiminde kendisine yer bulabilecektir⁵.

Platon'un *Devlet* adlı eserinde, satır aralarının dikkatli bir biçimde okunması sonucunda, bir devletin olması gereken niteliklerinden, toplumun fonksiyonel bütünlüğüne kadar farklı başlıklarda kurguya dayalı analizlerin yapıldığı görülecektir. Bu bağlamda çalışma toplamda beş başlık özelinde tasarlanmıştır. Böylece çalışmada ideal devlet kavramsallaştırmasından yönetişen⁶ toplum düzenine geçişin aşamaları incelenmeye çalışılacaktır. Sonuç olarak bu çalışma kapsamında kamu yönetimi özelinde toplumsal düzenin kurumsal bütünlüğünü temsil eden devlet hakkında yapılan bir çağrışımın izleri aranacak, devlet yöneticisinin olması gereken bilgeliliğinin vurgusu yapılacak, Platon'un söylemlerinden yola çıkılarak yönetişim ilkesi çerçevesinde yönetişen toplum ve ideal devletin kurgusal analizi ve sorgulaması yapılacaktır. Yönetişen toplum kavramsallaştırmasından amaçlanan sonuç yönetişim ilkesini kendisine rehber edinen bütünleşmiş bir toplum ve düzenidir.

⁴ Ali Yaşar Sarıbay ve Süleyman Seyfi Ögün, *Bir Politikbilim Perspektifi*, ASA Kitabevi, Bursa, 1998, s. 17-18.

⁵ Davut Dursun, "Siyaset ve Siyaset Bilimi", *Siyaset Bilimi*, (Editörler: Davut Dursun ve Mustafa Altunoğlu), Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2671, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1637, Eskişehir, 2013, ss. 2-27, s. 7.

⁶ Yönetişen kavramı tarafımıza ait değildir. Yönetişen, farklı alanlarda ve çalışmalarda yöneten ile yönetilen arasındaki hiyerarşinin ve katı kuralların kaldırılarak yerine bütünleşmiş bir toplum düzeninin getirilmesini kurgulayan, böyle bir düzeni anlamlandıran veya anlatmaya çalışan bir kavramdır. Örneğin, yönetişen kavramı ilgili anlamlandırma çerçevesinde Simurg Derneği'nin Yönetim Politikası Beyannamesi'nde geçmektedir. (Daha fazla bilgi için Bkz.: Simurg Derneği Yönetim Politikası, <http://simurgderneği.org.tr/wp-content/uploads/2019/02/Simurg-Derne%C4%9Fi-Y%C3%B6netim-Politikas%C4%B1.pdf>, Erişim Tarihi: 08.04.2019).

Platon: İdeal Devlet

Platon, ideal bir devletin nasıl olması gerektiği konusundaki düşüncelerine *Devlet* adlı eserinde yer vermiştir. Platon'a göre bir devletin yöneticisi bilge kişiliğe sahip bir kral veya felsefe yeteneği ile olayları analiz edebilen bir filozof olmalıdır. Bu bağlamda ideal devletin filozof kral tarafından yönetilmesi gerekmektedir. Toparlayıcı bir ifade ile Platon, devletin bir filozof kral tarafından yönetilmesi gerektiğini savunmuştur⁷.

Platon'a göre devlet "yöneticiler", "askerler" ve "halk" olmak üzere üç farklı unsurun birleşmesi sonucunda meydana gelmektedir. Devletin işleyen veya işlemesi gereken sürecinin sorunsuz olması bu üç unsurun birbirleri ile uyumlu olmasına bağlıdır. Çünkü yöneticiler devlet yönetiminde akli temsil etmektedirler. Yöneticilerin görevi devleti yönetmektir. Devlet iradesinin savunuculuğunu veya koruyuculuğunu yapacak sınıf askerlerden oluşmaktadır. Askerlerin temel özelliği cesaretli olmalarıdır. Halk ise istek ve tüketim unsurunu karşılayan üreticiler sınıfında yer almaktadır. Bir diğer anlamlandırma ile halk "para kazanan insanlar" sınıflandırması içerisinde yer almaktadır. Bunun için halk "tarım", "üretim" ve "ticaret" işleri ile uğraşmaktadır⁸.

Kavramsallaştırılması yapılmaya çalışılan ideal devlet, gerçekte toplumu mutlak iyiye taşıyabilecek bir sistemin genel adıdır⁹. Bu kavramsallaştırmadan hareketle ana hedefin mutlak iyiye ulaşma çabası olduğu kabul edilirse, bu hedefin gerçekleştirilebilmesinin bir devlet yapılanması kapsamında olmasına da gerek olmadığı ifade edilebilmektedir.

Platon'un ahlak ile şekillendirdiği mutlak iyiye ulaşma çabasının devlet yapılanması ile uygulamaya yansıtmaya çalıştığı sisteme zemin hazırlayan unsur, Atina demokrasisinin yaratmış olduğu "eşitlik" ve "özgürlük" ortamıdır. Böyle bir ortam içerisinde varlık kazanan *Devlet* eserinde Platon,

⁷ Davut Dursun, a.g.e., s. 7.

⁸ Ahmet Arslan, *İlkçağ Felsefe Tarihi Sofistlerden Platon'a*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2006, s. 372-373; Davut Dursun, a.g.e., s. 7; William Keith Chambers Guthrie, *İlkçağ Fesefesi Tarihi*, (Çeviren: Ahmet Cevizci), Gündoğan Yayınları, Ankara, s. 114; Platon, *Devlet*, (Çevirenler: Sabahattin Eyüboğlu, M. Ali Cimcoz), 20. Baskı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2010, 434 d-435 b-439 d-444 b-565 a.

⁹ Semih Eker, "Sivil Toplum ve Devlet", *Siyaset Bilimi*, (Editörler: Davut Dursun ve Mustafa Altunoğlu), Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2671, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1637, Eskişehir, 2013, ss. 72-93, s. 75.

toplumsal düzenin kastlardan ve siyasal gücün ise birkaç kişilik bir gruptan meydana gelmesini önermekteydi¹⁰.

Platon devletin, gerçekte, halkın refahını sağlamak için var olduğuna inanmaktaydı. Platon bu görüşünü Sokrates'in diyalogu üzerinden bir örnek ile açıklama çabası içerisine girmiştir. Örneğin, bir çoban sürüyü kendisinin veya efendisinin yararına değil, aksine sürünün yararına beslemekte ve gütmektedir¹¹. Dolayısıyla Platon'a göre ideal devletin çözülme noktası devletin kutsallaştırılarak insanın üzerinde bir noktada konumlandırılması yerine, insan ile özdeşleştirilerek gerçek kişiliğin tüzel kişilik karşısındaki duruşunu yüceltmektir.

Devlet, yönettiği toplumun iyiliği için çaba göstermelidir. Çünkü toplum, devlet kurumuna emanet edilmiş bir değerdir. Devlet yöneticilerinin ise bu amaca ulaşma çabası içerisinde olan, bir başka bakış açısı ile kendilerini mutlak iyiliğe adanmış olan kişiler arasından seçilmeleri gerekmektedir¹².

Devlet yönetimi alanında uzmanlaşmış kişilerin yapabileceği bir uğraştır. Bir toplum içerisinde ayakkabı ustası yalnızca ayakkabı işi ile uğraşmalı, bir çiftçi sadece çiftçilik yapmalı ve asla yargıçlık işi ile uğraşmamalıdır. Platon'un bu görüşleri devlet yönetiminde uzmanlığın gerekliliğine vurgu yapmaktadır. Bu çıkış noktasından hareketle en iyi devlet yöneticisinin devleti kurmayı bilen kişi olduğu ifade edilebilmektedir¹³. Daha açık bir ifadeyle, Platon'a göre her insan hangi meslek için yaratıldıysa o mesleği yapmalıdır. Böylece toplumda adalet sağlanabilecektir. Çünkü her insan uzman olduğu konuda çalışacak ve böylece toplumsal düzen aksamadan ve iş bilmemezlikten kaynaklanan sorunlardan dolayı bir başkasının zarar görmesine fırsat tanımadan devam edebilecektir¹⁴.

Bu doğrultu üzerinden hareketle bir devletin olması gereken iki temel değerinin bulunduğu ifade edilebilmektedir: "Ölçü" ve "Doğruluk". Ölçülü olmak herşeyden önce belirli bir düzene atıf yapmaktadır. Bu düzen insanın isteklerini kontrol edebildiği ve kendisine hâkim olabildiği bir kurgunun izlerini taşımaktadır. Bir diğer açıklama ile ölçülü olmak "kendini tutma" ve "kendine hâkim olma" anlamlarına gelmektedir. Doğruluk ise devletin

¹⁰ Oktay Uygun, *Devlet Teorisi*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017, s. 117-118.

¹¹ Platon, a.g.e., 343 b.

¹² Platon, a.g.e., s. 345 e-346 a.

¹³ Platon, a.g.e., 398 a-412 c.

¹⁴ İlyas Söğütlü, "Bir Örgütlü İktidar Olarak Devlet ve Siyasal Sistemler", *Siyaset Bilimi*, (Editörler: Davut Dursun ve Mustafa Altunoğlu), Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2671, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1637, Eskişehir, 2013, ss. 58-89, s. 71.

kudretini üstün bir değer olarak kabul ederek mutlak iyiye ulaşma çabasıdır. Doğruluk adına ortaya çıkartılabilecek bir diğer sonuç veya anlamlandırma ise “kendi malının sahibi olmak” ve “kendi işini görmektir” şeklinde ifade edilebilmektedir¹⁵.

Platon'un peşine düştüğü mutlak iyilik devleti yapay bir kurum olmaktan uzaklaşmaktadır. Buna göre devlet doğal süreçler sonucunda oluşmuş bir sistemin odak noktasında beliren bir kurgunun ürünüdür. Devlet bir bakıma toplumun kendisidir. Toplum nasıl ki insanların birleşmesi sonucunda doğal bir süreç olarak ortaya çıkmışsa, devlet de toplumun varlık kazanması ile birlikte kendiliğinden ortaya çıkmıştır¹⁶. O zaman toplumun neden ortaya çıktığını açıklamak da gerekmektedir.

Toplum, insanın tek başına var olamayacağı öngörüsünden hareketle, bir kişinin bir başka kişiye muhtaç olması gerçeğinden ortaya çıkmıştır. Bu ifadeyi “işbölümü” kavramı ile genişletmek gerekirse, toplum içerisinde her insanın bir başkasının işine yarayacak bir niteliğinin veya yeteneğinin bulunmasından dolayı, farklı ihtiyaçların ortak bir çaba sonucunda giderileceğinin kabul gördüğü vurgulanabilmektedir. Bu gerçeklik karşılıklı muhtaç olma durumu ile açıklanabilmektedir¹⁷. Dolayısıyla toplumun, gerçekte, yapay bir oluşum olduğu sonucuna varılabilmektedir.

Platon ideal devletin izlerini ararken yönetim sistemlerini sınıflandırma yöntemini benimsemiştir. Devlet şeklinin insan halini doğrudan etkileyebileceğini ifade eden Platon, beş devlet şeklinden ve buna bağlı olarak da beş insan halinden söz etmektedir. Devletin başındaki kişinin diğer yönetici kesiminde yer alan herkesten üstün olduğu durumda “monarşi”; devlet yöneticilerinin birbirlerine eşit olduğu durumda ise “aristokrasi” düzeni ortaya çıkmaktadır¹⁸. Bunların ardından “oligarşi” ve “demokrasi” düzenleri gelmektedir. Demokrasi oligarşinin karşıt bir düzenini kurgulamaktadır. Son olarak ise “zorbalık” düzeni gelmektedir¹⁹. Bunların yanına bir de “timokrasi” veya “timarşi” yönetim sistemi eklenebilmektedir. Gerçekte ise timokrasi aristokrasinin içinden çıkmıştır²⁰.

¹⁵ Platon, a.g.e., 430 d-430 e-433 c-433 d-433 e- 434 a.

¹⁶ Ayhan Yalçınkaya, “Antik Yunan: Yurttaş ve İktidar”, *Siyasi Düşünceler Tarihi*, (Editör: Mehmet Ali Ağaoğulları), Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2870, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1827, Eskişehir, 2013, ss. 2-35, s. 13.

¹⁷ Alâeddin Şenel, *Eski Yunanda Eşitlik ve Eşitsizlik Üstüne*, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları No. 307, Sevinc Matbaası, Ankara, 1970, s. 388; Platon a.g.e., 369 c-369 d.

¹⁸ Platon, a.g.e., 445 d.

¹⁹ Platon, a.g.e., 544 d.

²⁰ Platon, a.g.e., 545 c-545 d.

Bilge Devlet Yöneticisi

Devlet yöneticisinin bilge bir kişilik olması ve erdemli hareket etmesi toplumun mutlu olması için yeterli bir sebebi ortaya çıkartmasına rağmen, bilge bir kişinin devlet yönetimine gelmesi toplumun nihai mutluluğa erişmesi için yeterli değildir. Bilge yönetici yalnızca mutluluk yolunda atılmış bir adımdır. Çünkü devlet yöneticisinin bilge bir kişi olması ile toplumun buna hazır olması arasında anlamlı bir farklılık vardır. Böyle bir durumda toplumun hafızasının silinmesi ve erdemli bir bütünleşme için yeni bir zemin yaratılması gerekmektedir. Eski toplum düzeninden yeni toplum düzenine geçerken toplumun yeniden tasarlanması ideal toplumdan ideal bir devlet düzeni yaratılması adına önem taşımaktadır²¹.

Platon'a göre bilgelik bilgiye meraklı olmaktan daha fazla anlam taşımaktadır. Öğrenmeye meraklı olan bir kişinin aynı zamanda çevresindekilere karşı merhametli ve koruyucu bir kişiliğe sahip olması gerekmez mi? Bu sorunun cevabı Platon'da oldukça kesindir. Platon'a göre vatani koruyacak olan kişinin yaradılışı açısından "filozof", "azgın", "çevik" ve "güçlü" olması gerekmektedir²².

Bilge hayatın anlamını ve dar çerçevede kendisinin geniş çerçevede ise tüm insanlığın öz varlığının kaynağını aramaktadır. Bu amaç için de bilgenin mutlak bir biçimde bilgiye başvurusu gerekmektedir²³.

Bilge devlet yöneticisinin temel karakteristik özelliği düşünce ile bilgiyi birleştiren bir kişilik olmasıdır²⁴. Platon'a göre bilgelik, kişinin duyuları ile hareket etmesi yerine, alacağı her kararda aklına başvuru yapmasının gerekliliğini ve varlığın her parçasını bir bütün şeklinde değerlendirerek, değersiz hiçbir parçasının olmadığını kabul etmektir²⁵.

Bilge yönetici, ruhunun olgunlaşması ile hayatın özüne ulaşabilen bir kişidir. Böylece, bilge yönetici, "açgözlülük" ve "ölçsüzlük" gibi yaradılış değerini hafifletecek olumsuz yansımalarından uzaklaşabildiği ölçüde düşüncesini ufukların ötesine geçirebilecektir²⁶.

²¹ Ayhan Yalçınkaya, a.g.e., s. 17.

²² Platon, a.g.e., 376 b-376 c.

²³ Platon, a.g.e., 479 e-480 a.

²⁴ Platon, a.g.e., 485 a.

²⁵ Platon, a.g.e., 485 a-485 b.

²⁶ Platon, a.g.e., 485 c-485 d-486a.

Kamu Yönetimi: Bir Çağrışımın Son Ürünü

Devlet hangi çağrışımın ürünüdür? Platon bu soruya nasıl cevap vermektedir? Bu bölümde bu iki önemli sorunun cevabı aranacaktır.

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından kamu yönetimi disiplinde yeni bir çağrışım gerçekleşmiştir. Kamu yönetimi, gerçekte, farklı disiplinlerden beslenerek yönetim olgusunu analiz etme girişimidir. Kamu yönetiminin bir girişim şeklinde tanımlanmasının sebebi aslında farklı disiplinlerin ortak bir noktada bulunduğu bir alanı sembolize etmesinden kaynaklanmaktadır. Bu açıdan değerlendirildiği takdirde kamu yönetimi psikolojiden sosyolojiye, hukuktan ekonomiye kadar insan unsuru taşıyan farklı alanlardan kendisine bir zemin bulmuş ve örgütlenme teorilerini uygulamaya yansıtmaya çalışmıştır²⁷. Genelde devlet ve özelde ise kamu yönetimi Platon'un yaptığı gibi bir analizin sonucudur²⁸. Kamu yönetiminin farklı alanlardan beslenerek evrimleşmesinden dolayı basit bir tanımı henüz yapılmamıştır²⁹. Bu sebepten dolayı devletin analizi yapılırken kamu yönetiminin de ruhunu taşıyacak bir tanımının bulunması ayrı bir değeri ortaya çıkaracaktır. Bu tanımı da Platon'un zihninde şekillenen *Devlet* adlı eserinde aramak gerekmektedir.

Woodrow Wilson tarafından 1887 yılında yayımlanan "Yönetimin İncelenmesi" adlı makalede kamu yönetiminin ayrı bir uğraş alanı olduğu ve siyasetin içerisinde değerlendirilmemesi gerekliliği vurgulanmıştır. Wilson, hükümetlerin aslında benzer işlerle uğraştığını, siyasi kararlar haricinde yönetim kurgusunun her zaman için aynı değerler üzerinde yükseldiğini ve dünyanın herhangi bir yerinde uygulanan bir yönetim tekniğinin başka yerlerde de uygulanabileceğini ifade etmiştir. Çünkü yönetim evrensellik niteliği taşıyan kurallar bütünüdür³⁰. Wilson'un bu anlatımında gerçekte Platon'un izlerine rastlamak mümkündür. Çünkü, yukarıda da ifade edildiği üzere, Platon'a göre devlet yöneticisi bilge kişilerden seçilmesi gerekmektedir. Bu ifade biraz daha detaylandırılırsa Platon'un bilge yönetici ile vurgulamak istediği sonuç alanında uzmanlaşmış yöneticidir. Bu yönetici, aynı zamanda, temel değerlerle örülmüş bir kişiliğe de sahiptir. Dolayısıyla Platon'un bilge yönetici kavramsallaştırması ile Wilson'un yönetim biliminin profesyonel bir uğraş olduğu vurgusu aynı kurgu üzerinde yükselmektedir.

²⁷ Ali Yaşar Sarıbay ve Süleyman Seyfi Ögün, a.g.e., s. 57.

²⁸ Nur Vergin, a.g.e., s. 117-118.

²⁹ Aykut Polatoğlu, *Kamu Yönetimi Genel İlkeler ve Türkiye Uygulaması*, 2. Baskı, ODTÜ Yayıncılık, Ankara, 2003, s. 56.

³⁰ Cahit Emre, "Yönetim Bilimi", *Türkiye'de Kamu Yönetimi*, (Editörler: Burhan Aykaç, Şenol Durgun, Hüseyin Yayman), 2. Basım, Nobel Yayınevi, Ankara, 2012, ss. 67-84, s. 68.

Devlet, toplum ile etkileşim içerisinde olan bir yapıdır. Bu yapılanmanın süreçlerini işleten de kamu yönetimidir³¹. Platon'da bu sürecin temel mantığı "...toplumda yönetim kimdeyse güçlü odur, ..." ³² ifadeleri üzerine kurulmuştur. Bu noktadaki güç, kamu yönetimi sisteminin kendisidir. Çünkü süreci işleten kamu yönetimidir³³.

Bir toplumun düzenli bir biçimde yaşayışını devam ettirebilmesi için kendisi adına belirli işleri yapacak bir kişi, kurum veya otoriteye ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyaç Platon'da meslekler üzerinden tasvir edilmiştir. Ancak dikkatli bir okuma yapıldığı takdirde, Platon'un toplum özelinde genel anlamda yönetim unsuruna, dar çerçevede ise kamu yönetimine atıf yaptığı fark edilecektir. Örneğin, bir çiftçi, kendi mesleğini veya işini sürdürebilmesi için, kendisi adına belirli işleri yapacak başka bir kişiye ihtiyaç duymaktadır. Çiftçinin sapanını, küreğini ve ihtiyacı olan diğer araçları imal edecek, bakımlarını yapacak ve bunları kendisine sunacak başka bir kişinin varlığı zorunludur. Bu noktada varılmaya çalışılan husus kamu yönetiminin toplum adına belirli işleri yerine getirdiğidir. Çünkü toplum bu işleri tek başına yapamayacağına göre, kendisi haricinde başka bir kurumun yardımına ihtiyaç duymaktadır³⁴. Kamu yönetimi toplum ile "iç içe girmiş" bir sistemler bütünü olduğu için toplumun "...temel ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik mal ve hizmetlerin üretimi..." konusunda yetkilendirilmiş durumdadır³⁵. Toplumun devamlılığını sağlayabilmek için çeşitli hizmetler sunulurken "Planlama", "Örgütlenme", "Yönlendirme", "Koordinasyon" ve "Denetim" faaliyetlerinin yerine getirilmesi gerekmektedir³⁶. Platon'un kurgusunda da bu sonucu okumak ve aslında toplumsal düzen için bir üst kurumun varlığının zorunlu olduğunun³⁷ vurgusunu yapmak önem taşımaktadır.

Konuya farklı bir açıdan yaklaşmak gerekirse toplumsal düzenin sağlanması için asıl önemli olan sistem kamu yönetiminin kendisidir. Yasama faaliyetleri belirli bir süre yapılamayabilir, hükümet bir süre işlevsiz kalarak faaliyetlerinden geri kalabilir, ancak kurulmuş bir düzen içerisinde kamu

³¹ Hasan Hüseyin Çevik, *Kamu Yönetimi Kavramlar-Sorunlar-Tartışmalar*, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2012, s. 25.

³² Platon, a.g.e., 338 e.

³³ Hasan Hüseyin Çevik, a.g.e., s. 25.

³⁴ Platon, a.g.e., 370 a-370 b-370 c-370 d.

³⁵ Bilal Eryılmaz, *Kamu Yönetimi Düşünceler-Yapılar-Fonksiyonlar-Politikalar*, 5. Baskı, Umutepe Yayınları, Kocaeli, 2012, s. 9.

³⁶ Bilal Eryılmaz, a.g.e., s. 5-6.

³⁷ Platon, a.g.e., 370 c-370 d.

yönetimi sistemi çalışmaya devam ediyorsa, devletin ve toplumun işleyiş düzeni de en alt sınırdan da olsa devam edebilmektedir³⁸.

Nihai aşamada kamu yönetiminin Platon'a atıfta bulunarak basit bir tanımı şu şekilde yapılabilmektedir³⁹: Kamu yönetimi yönetim düzeninin işletmecisidir.

Platon'da Yönetişim İlkesinin İzleri

Yönetişim ilkesini tek bir boyuttan değerlendirmek veya bakış açısını dar tutmak vurgulanmaya çalışılan unsurun sınırlarını daraltmaktadır. Yönetişim çeşitli bağlam ve disiplinler arasından kendisine yeni bir yol bulup farklı bir eksende hareket edilebilmesi için uygun zemin yaratan bir ilkedir. Bu kapsamda yönetim araştırma ve geliştirme çalışmaları, ekonomi, coğrafya, uluslararası ilişkiler, planlama, siyaset bilimi, kamu yönetimi ve sosyoloji gibi alanlarda kendisine yer bulmuştur⁴⁰.

Kontrol mekanizmalarının çoğunluk sistemine dayandığı bir düzen içerisinde yeni yollar belirlemek, var olan siyasal süreçleri yeniden tasarlamak ve devletin kurumlarının çalışma biçimlerini yeni bir anlayış çerçevesinde uygulamaya yönelik olacak bir biçimde kurgulamak yönetim ilkesinin ruhunda yer alan içgüdüsel bir harekettir. Bu içgüdüsel hareket devletin içinde, devletin dışında ve devletin ötesinde kendisine zemin bulabilmektedir. Uygun koşulların varlığında devlet tarafından devlet tarafından da desteklenebilecek bir ortam yaratılabilmektedir⁴¹.

Yönetişim siyasal düzen içerisinde yaşayan bir toplumun ortak hareket etmesi ve farklı alanlarda konumlanan her unsurun toplumsal hedeflere ulaşabilmek için birer görev üstlenmesini tanımlayan bir kavramdır. Yönetişimi yalın bir kavram olarak tanımlamak yerine bir süreç olarak anlamlandırmak daha gerçekçi sonuçların elde edilmesi için önem taşımaktadır. Çünkü yönetim kavramının kurguladığı toplumsal düzende toplumun farklı kesimlerinden gelen her unsur yönetim sürecine dâhil

³⁸ Bilal Eryılmaz, a.g.e., s. 11.

³⁹ Platon, a.g.e., 338 e-345 e.

⁴⁰ Mark Bevir, *Governance: A Very Short Introduction*, Oxford University Press, United Kingdom, 2012, s. 2.

⁴¹ David Levi-Faur, "From "Big Government" To "Big Governance"?", *The Oxford Handbook of Governance*, (Editor: David Levi-Faur), Oxford University Press, United State, 2012, pp. 3-18, p. 3.

edilmekte ve ortaya çıkan etkileşim sonucunda yönetim süreci işletilmektedir⁴².

Yönetişim yeni dönemde bir etkileşim aracı olarak kullanılmaktadır. Bu bağlamda birey ile devlet arasındaki ilişkinin yeniden kurgulanması aşamasında yönetim kavramsallaştırıcı bir görev üstlenmektedir. Bu görevin gerçekleştirmeye çalıştığı hedef bireyin devlet tarafından gözetim altına alındığı bir sistemin yanlışlığını ortaya çıkartmaktır⁴³.

Yönetişimin ana kurgusunda devleti yeniden tanımlayarak ve bu tanım çerçevesinde yeniden kurgulayarak farklı bir boyuttan değerlendirme isteği yer almaktadır. Bu isteğin alt benliğinde yer alan unsur da yönetimin eylemsel gücünü artırarak işlevsel bir hale getirebilmektir⁴⁴.

Devletin, özel sektörün ve çalışma şeklinin gönüllük temeline dayanan kuruluşların arasında meydana gelecek bir ortaklık çerçevesinde tasviri yapılan birlikte yönetim modelini⁴⁵ kurgulayan yönetim ilkesinin alt benliğinde, alanında uzman olan unsurların devlet yönetiminde daha etken bir konuna getirilerek söz sahibi yapılması isteği yer almaktadır.

Bu söylemin kökenine de Platon'da rastlamak mümkündür. Platon'a göre, "Bir insan birçok sanatları birden başaramaz, ..." ⁴⁶ olduğu için alanında uzman olan kişilerin yönetim sürecine dâhil edilmesi gerekmektedir.

Yönetişimi alanında uzmanlık biçiminde yorumlamamızın sebebi tanımsal anlamlandırmadan kaynaklanmaktadır. Farklı bir bakış açısı ve kavramsal bir yorum ile var olan unsurun yeniden tasarlanması sosyal bilimlerin düşünce üzerinden hareket ederek kurgusal bir bütünlüğe erişebilecek hareket yeteneğinden kaynaklanmaktadır.

Yönetişimin yalnızca bir tanımı yoktur. Diğer bir anlatım şekli ile yönetişime farklı anlamlar yüklenebilmektedir. Bunun sebebi yönetişimin çıkış noktasının yönetim kavramına dayanması, yönetimin ise sosyolojiden hukuka, işletmeden siyasete, ekonomiden uluslararası ilişkilere kadar farklı disiplinlerden beslenerek evrimleşmesini sürdürmesidir. Bu evrimleşme

⁴² Nuri Tortop; Eyüp G. İspir; Burha Aykaç; Hüseyin Yayman ve M. Akif Özer, *Yönetim Bilimi*, 11. Basım, Nobel Yayınevi, Ankara, 2017, s. 340.

⁴³ İlhan Tekeli, "Yönetim Kavramı Yanısıra Yönetişim Kavramının Gelişmesinin Nedenleri Üzerine", *Türkiye'de Kamu Yönetimi*, (Editörler: Burhan Aykaç, Şenol Durgun, Hüseyin Yayman), 2. Basım, Nobel Yayınevi, Ankara, 2012, ss. 661-671, s. 667-668.

⁴⁴ Konur Alp Demir, "Merkeziyetçi Yönetim Kıskaçında Sivil Toplum Çıkmazı", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 41, 2014, ss. 61-70, s. 66.

⁴⁵ Bilal Eryılmaz, a.g.e., s. 61.

⁴⁶ Platon, a.g.e., 374 b.

yerel, ulusal ve uluslararası alanda kendisine yer bulmaktadır⁴⁷. Bir önceki paragrafı bu anlatım ile destekleyerek yeni bir açıklama daha yapmak gerekirse yönetişimin çok boyutlu bir ortamda uzmanlığa dayanan yönetim modelini kurgulayan bir ilke olduğu ifade edilebilmektedir. Bu ilkenin tarihsel izlerine de Platon'da rastlamak mümkündür.

Platon'a göre yönetim alanında doğru ve usta (uzman) insan ile çalışmak önem taşımaktadır. Ortaklık işin uzmanı ile yapılması gereken bir faaliyetir. Çevreye uyum sağlayabilecek ve alanında uzman olan kişilerin yönetime ortak edilmesi "doğru adam" kavramsallaştırması ile örtüşmektedir. Platon bu kavramsallaştırmaları zihinlerde canlandırabilmek için şu açıklamalarda bulunmaktadır: Bir insanın duvar örme işinde duvar ustasıyla çalışması, müzik işinde bir müzisyenle (veya bir müzik aleti çalmayı bilenle) sanat yapması ve tavla oyununda ise usta bir oyuncu ile oynaması gerekmektedir⁴⁸.

Platon'un düşüncelerinde yönetişimin izlerinin arandığı bu bölümde örnek vermeye devam edilecek olunursa, para ile ortak bir at alma işinde bulunması veya birlikte çalışılması gereken kişinin attan anlayan bir uzman olması gerektiği ifade edilebilmektedir. ⁴⁹. Platon'un bu örneği ile yönetişim ilkesinin kurgusunda yer alan benzerlik, herhangi bir işe girildiğinde mutlak doğruya ulaşabilmek için alanında uzman olan kişilerin rehberliğinde veya ortaklığında hareket edilmesi gerekliliğidir. Burada çalışmanın ruhunu oluşturan konu devlet yönetimi olduğu için devletin yönetilmesi aşamasında çok aktörlü bir ortaklığın benimsenmesi düşüncesi Platon'un vermiş olduğu örnek ile uyum içerisindedir.

Nihai aşamada ifade edilmesi gerekir ki yönetişim ortak bir yaşamın sonucudur⁵⁰. Bu çerçeve içerisinde düşünüldüğü takdirde Platon "...bir insan bir eksiği için, bir başkasına başvurur, başka bir eksiği için de bir başkasına. Böylece birçok eksikler birçok insanların bir araya toplanmasına yol açar. Hepsi yardımlaşarak bir ortaklık içinde yaşarlar. ..." ⁵¹ diyerek toplumsal düzende çok aktörlü yönetim ilkesinin temellerini atmıştır.

⁴⁷ Bekir Parlak ve Zahid Sobacı, *Ulusal ve Küresel Perspektifte Kamu Yönetimi Teori ve Pratik*, 4. Baskı, MKM Yayıncılık, Bursa, 2012, s. 232.

⁴⁸ Platon, a.g.e., 333 b- 333 c.

⁴⁹ Platon, a.g.e., 333 c.

⁵⁰ Nuri Tortop vd., a.g.e., s. 340.

⁵¹ Platon, a.g.e., 369 c.

Platon'a Göre Yönetişen Toplum

Platon'un söylemlerinden hareketle, yönetişen toplumdaki amaçlanan, herkesin alanında uzman olduğu veya uzman kişilerin yönetimde söz sahibi yapıldığı ve katılımlı bir toplum düzeninde devletin üst ve ortak iyiliği temsil ettiği bir kurgunun varlığından söz etmektir. Bu bölüm ifade edilmeye çalışılan amaç doğrultusunda genişletilecektir.

Platon'a göre iyi bir toplum düzeninde her bir yetenekli kişi "...kendi sanatını ötekilerin hizmetine koymalı..."dır⁵². Platon'un bu kurgusundan çıkarım yapılarak anlamlandırılmaya çalışılan yönetişen toplum, gerçekte olması gereken bir toplum düzenini yansıtmaktadır. Bu toplum düzeninde her bireyin, yaşamını devam ettirebilmesi için bir diğeri ile ortak olması gerekmektedir. Böylece yaşamsal döngü tamamlanmış olmaktadır⁵³.

Platon'a göre devlet yöneticileri hem devlet hem de devletin birer unsuru olan her birey için ortak iyiliğin peşine düşmelidir. Bu çerçevede devlet başka bir işin veya kişinin uğraşı içerisinde olmamalıdır. Bu durum, aslında, iyiliği gözetmekten başka bir sonuç üretmemektedir⁵⁴. Buna göre iyilik olarak anlamlandırılan sonuca ulaşmak için ise ortak bir yönetim anlayışının benimsenmesi gerekmektedir.

Toplumun ortak iyiliğe yönelmesini ve alanında uzmanlaşmasını kurgulayan bir yaklaşım ile Platon'un sözleri incelenmeye devam edildiği takdirde, alanında tek bir iş yapmanın her işten anlama karşısında daha değerli bir uğraş olduğu görülecektir. Şöyle ki, Platon şu soruyu sormaktadır: "Bir insan birçok sanatla uğraştığı zaman mı daha güzel iş görür, yoksa tek sanatla mı?"⁵⁵. Platon'un böyle bir soru ile karşısındaki kişiye yansıma yapmasının sebebini de yönetişen toplum kavramsallaştırmasında aramak mümkündür. Çünkü bu söylemin ruhunda hem ortaklık, hem iyilik, hem fayda sağlama ve hem de uzmanlık konuları yer almaktadır.

Platon ortak yönetimin, bir diğeri anlamlandırma ile yönetişen toplum içerisinde yer almanın değerini, bireyin kendisini topluma ve devlete aidiyet duygusu ile bağlı kılması üzerinden açıklamaktadır. Platon'a göre kurulan devlet içerisinde yer alan insan, kendisine bu yapılanma özelinde yer bulabildiği takdirde önemli bir parçası olduğu toplumu ve devleti

⁵² Platon, a.g.e., 369 e.

⁵³ Platon, a.g.e., 369 c-369 d- 369 e.

⁵⁴ Platon, a.g.e., 345 e.

⁵⁵ Platon, a.g.e., 370 b-370 c-370 d.

sevebilmekte ve sevdiği için de bütün değerleri ile ilgili unsurları kucaklayabilmektedir⁵⁶.

Yönetişen toplumda “...devlet bir tek insan gibi...” olmalıdır. Örneğin, Platon; Bir insanın parmağından aldığı bir yara, canı dâhil vücudunun tamamında hissedilmez mi? diye sormaktadır. Çünkü insan tek bir birey olsa da devlet ile bütünleştiği ölçüde bir toplumun parçası haline gelmektedir. Platon’a göre, “...parçanın derdi bütünün derdi...” olduğu ölçüde “iyi güdülen devlet” varlık kazanabilecektir⁵⁷.

Devletin birey ile bütünleştiği bir düzen içerisinde “...tek bir insana benzeyen devlet en iyi yönetilen devlettir...” çıkarımı yapılabilmektedir⁵⁸.

Sonuç

Devlet kimlikli bir üst yapılanmadır. Devletin kimliği toplumların kendisine yüklediği anlam(lar) çerçevesinde şekillenmektedir. Devlet, toplum olmadan hiçbir anlam ifade edemeyeceği gibi, devlet olmadan da toplumun bir anlamı olamamaktadır. Bu iki unsur birbirlerini tamamlayan bir bütünlüğe sahiptir. Bu sebepten dolayı devlet kavramı antik dönemlerden günümüze kadar her zaman için tartışma konusu olmuştur. Bu tartışmalar, dikkatli bir biçimde takip edildiği takdirde, günümüzde de sürdüğü gözlemlenebilmektedir.

Çalışmanın ruhunu oluşturan Platon’un devlet kavramsallaştırması gerçekte idealize edilen bir kurgunun günümüze nasıl yansıdığını gözler önüne sermektedir. Platon’un zihninde şekillenen birçok kavram günümüzde uygulamaya geçmiş veya uygulamaya geçmek için sırada beklemektedir. Tekrardan ifade edilmesi gerekir ki özellikle yönetim gibi kavramların tarihi oldukça yakın bir zaman dilimine atıf yapılarak verilmektedir. Ancak bu çalışma kapsamında yaptığımız incelemeler sonucunda aslında yeni tarihli gibi duran bir takım fikirler, uygulamaya yansıyan ilkeler ve kavram durumunda kalmış ideallerin kökenleri Platon’un *Devlet* adlı eserinde yer almaktadır. Dolayısıyla bu tür sonuçlara yeni tarihli kaynaklardan atıf vermek yerine asıl kökenine ulaştığımız Platon’a atıf yapmak gerekmektedir. Bu çalışmanın özgünlüğü de bu noktada ortaya çıkmaktadır.

Yönetişim olarak kavramsallaştırılmaya çalışılan devlet yönetimine dışarıdan ekleme yapmak fikri, gerçekte, Platon’un uzmanlığa dayanan

⁵⁶ Platon, a.g.e., 403 b-403 c.

⁵⁷ Platon, a.g.e., 462 d-462 e.

⁵⁸ Platon, a.g.e., 462 e.

yönetim biçiminin bir sonucudur. *Devlet* eserinde bu okumayı yapmadan, yaklaşık otuz yıllık çok yakın bir tarihe atıf yaparak birtakım konuları gündeme taşımak bilimsel bir hata olacaktır. Bununla birlikte toplum sıradan bir insan birlikteliği değil, aksine bir ruh taşıyan, yönlendirme ve yönlendirilmeye uyum sağlayabilecek yaşayan bir canlıdır. Bu sebepten dolayı toplumun yönetim ilkesi ile desenlenmiş nihai haline yönetişen toplum adı uygun olmaktadır.

Yönetişen toplum alanında uzmanlaşmış, her bireyin kendi bildiği işi yaptığı, devlet yöneticisinin ise bilge ve devlet yönetiminden anlayan kişilerin sorumluluğuna verildiği bir düzeni kurgulamaktadır. Bu düzen içerisinde mutlak iyiliğe ulaşmak ve ideal devletin sınırlarında dolaşmak mümkün bir hale gelebilmektedir.

KAYNAKÇA

- Arslan, Ahmet (2006). *İlkçağ Felsefe Tarihi Sofistlerden Platon'a*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Bevir, Mark (2012). *Governance: A Very Short Introduction*, Oxford University Press, United Kingdom.
- Ceylan, Tuncay (2006). "Siyaset Felsefesinin Temel Problemlerinden Biri ve Birlikte Yaşamın Koşulu Olan Adalet (Platon)", *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı: 14, 2006, s. 159-176.
- Çevik, Hasan Hüseyin (2012). *Kamu Yönetimi Kavramlar-Sorunlar-Tartışmalar*, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Demir, Konur Alp (2014). "Merkeziyetçi Yönetim Kıskaçında Sivil Toplum Çıkmazı", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 41, s. 61-70.
- Dursun, Davut (2013). "Siyaset ve Siyaset Bilimi", *Siyaset Bilimi*, (Editörler: Davut Dursun ve Mustafa Altunoğlu), Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2671, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1637, Eskişehir, s. 2-27.
- Dursun, Davut (2012). *Siyaset Bilimi*, Beta Yayınevi, İstanbul.
- Eker, Semih (2013). "Sivil Toplum ve Devlet", *Siyaset Bilimi*, (Editörler: Davut Dursun ve Mustafa Altunoğlu), Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2671, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1637, Eskişehir, s. 72-93.
- Emre, Cahit (2012). "Yönetim Bilimi", *Türkiye'de Kamu Yönetimi*, (Editörler: Burhan Aykaç, Şenol Durgun, Hüseyin Yayman), 2. Basım, Nobel Yayınevi, Ankara, s. 67-84.
- Eryılmaz, Bilal (2012). *Kamu Yönetimi Düşünceler-Yapılar-Fonksiyonlar-Politikalar*, 5. Baskı, Umuttepe Yayınları, Kocaeli.
- Eyüpoğlu, Sabahattin ve M. Ali Cimcoz (2010). "Önsöz", *Platon, Devlet*, (Çevirenler: Sabahattin Eyüboğlu, M. Ali Cimcoz), 20. Baskı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, s. v-xix.
- Guthrie, William Keith Chambers (1999). *İlkçağ Fesefesi Tarihi*, (Çeviren: Ahmet Cevizci), Gündoğan Yayınları, Ankara.
- Levi-Faur, David (2012). "From "Big Government" To "Big Governance"?", *The Oxford Handbook of Governance*, (Editor: David Levi-Faur), Oxford University Press, United State, pp. 3-18.

Parlak, Bekir ve Zahid Sobacı (2012). *Ulusal ve Küresel Perspektifte Kamu Yönetimi Teori ve Pratik*, 4. Baskı, MKM Yayıncılık, Bursa.

Platon (2010). *Devlet*, (Çevirenler: Sabahattin Eyüboğlu, M. Ali Cimcoz), 20. Baskı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.

Polatoğlu, Aykut (2003). *Kamu Yönetimi Genel İlkeler ve Türkiye Uygulaması*, 2. Baskı, ODTÜ Yayıncılık, Ankara.

Sarıbay, Ali Yaşar ve Süleyman Seyfi Öğün (1998). *Bir Politikbilim Perspektifi*, ASA Kitabevi, Bursa.

Söğütlü, İlyas (2013). "Bir Örgütlü İktidar Olarak Devlet ve Siyasal Sistemler", *Siyaset Bilimi*, (Editörler: Davut Dursun ve Mustafa Altunoğlu), Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2671, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1637, Eskişehir, s. 58-89.

Şenel, Alâeddin (1970). *Eski Yunanda Eşitlik ve Eşitsizlik Üstüne*, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları No. 307, Sevinc Matbaası, Ankara.

Tekeli, İlhan (2012). "Yönetim Kavramı Yanısıra Yönetişim Kavramının Gelişmesinin Nedenleri Üzerine", *Türkiye'de Kamu Yönetimi*, (Editörler: Burhan Aykaç, Şenol Durgun, Hüseyin Yayman), 2. Basım, Nobel Yayınevi, Ankara, s. 661-671.

Toku, Neşet (2005). *Siyaset Felsefesine Giriş*, Kaknüs Yayınları, İstanbul.

Tortop, Nuri; Eyüp G. İspir; Burha Aykaç; Hüseyin Yayman ve M. Akif Özer (2017). *Yönetim Bilimi*, 11. Basım, Nobel Yayınevi, Ankara.

Uygun, Oktay (2017). *Devlet Teorisi*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.

Vergin, Nur (2013). *Siyasetin Sosyolojisi Kavramlar, Tanımlar, Yaklaşımlar*, Doğan Kitap, İstanbul.

Yalçinkaya, Ayhan (2013). "Antik Yunan: Yurttaş ve İktidar", *Siyasi Düşünceler Tarihi*, (Editör: Mehmet Ali Ağaoğulları), Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2870, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1827, Eskişehir, s. 2-35.

Simurg Derneği Yönetim Politikası,

<<http://simurgdernegi.org.tr/wp-content/uploads/2019/02/Simurg-Derne%C4%9Fi-Y%C3%B6netim-Politikas%C4%B1.pdf>>, (Erişim Tarihi: 08.04.2019).

PLATON'UN DEVLET KURGUSUNUN MODERN KAMU YÖNETİMİNE YANSIMALARI
Konur Alp DEMİR

220